

Stroming & Willem Barentsz

Willem Barentsz

Hiernaast zie je een replica van het schip van Willem Barentsz. Hiermee wilde Barentsz een nieuwe route naar Azië ontdekken. Willem Barentsz is geboren rond 1555 op Terschelling, een eiland net boven Harlingen. Er is niet veel bekend over zijn jeugd, maar uiteindelijk kwam hij terecht in de scheepvaart op de Middellandse Zee.

Barentsz deed dat niet door via Afrika te varen. Hij zocht een mogelijke route ten noorden van Rusland. Barentsz zocht een snellere route naar Oost-Azië. Tweemaal eerder had hij zo'n tocht ondernomen, maar beide keren mislukte deze. Bij de derde tocht ging het mis en strandde hij en zijn bemanning op het eiland Nova Zembla. Daar waren zij genooddaakt te overwinteren vanwege de dichtgevroren zee.

Tijdens die overwintering waren de bemanningsleden op elkaar aangewezen, net zoals de eerste mennonieten in de nieuwe nederzettingen. Ook nam Barentsz een groot risico door onbekend gebied te verkennen, iets wat mennonieten ook deden tijdens hun vlucht naar veiligere gebieden.

Barentsz nam een onbekende weg richting een onbekend land, iets wat mennonieten ook deden tijdens hun vlucht vanwege vervolging en beperkte vrijheid. Hoop en vertrouwen hebben hen gebracht tot waar ze nu zijn.

Migratie & stroom

De mennonieten werden niet officieel vervolgd, maar er werd van hen verwacht dat zij hun geloof niet in het openbaar zouden belijden. De diensten werden wel gedoogd, zolang de doopsgezinden hun geloof op gematigde wijze uitoefenden.

Om het mennonisme vrij en zonder beperkingen uit te oefenen, trokken veel mennonieten naar andere plekken om daar een gemeenschap op te bouwen. Daarnaast leidde hun pacifistische en geweldloze levensstijl regelmatig tot problemen met de overheid. Ook hierdoor voelden veel mennonieten zich genooddaakt te verhuizen.

loop vanaf het
Havenplein
naar de
Willemskade

Migratiegeschiedenis

In 1530 gingen ze van de Republiek (Nederland) naar Vistuladelta (Polen).

In 1798 gingen ze naar het Russische Rijk.

In 1874 ging een deel uit het Russische Rijk en West-Europa naar Amerika (Verenigde Staten en Canada).

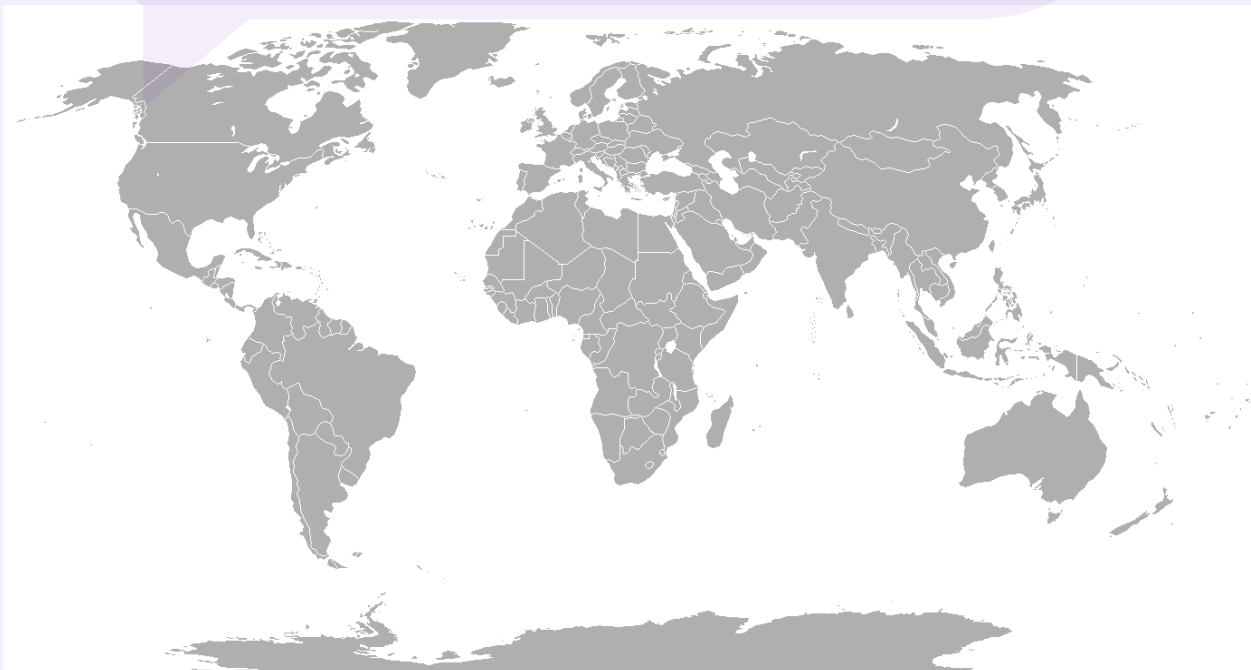
In 1880 ging een deel uit West-Europa en het Russische Rijk naar Centraal-Azië (Kazachstan)

In 1920-1925 gingen een aantal van de Sovjet-Unie naar Canada en een deel van daar naar Zuid-Amerika (o.a. Mexico en Paraguay).

In 1940 gingen een aantal van Duitsland naar Paraguay.

In 1950 gingen een aantal van de Sovjet-Unie naar Uruguay.

Hier is een wereldkaart te zien. Om de migratiestromen van de mennonieten te verduidelijken kan je hier de migratiestroom van je eigen voorouders tekenen. Geef met pijlen aan van welk land naar welk land je voorouders zijn gereisd en in welk land je nu woont of zelf bent gaan wonen.

Willem Barentsz

Hiernaast zie je een replica van het schip van Willem Barentsz. Hiermee wilde Barentsz een nieuwe route naar Azië ontdekken. Willem Barentsz is geboren rond 1555 op Terschelling, een eiland net boven Harlingen. Er is niet veel bekend over zijn jeugd, maar uiteindelijk kwam hij terecht in de scheepvaart op de Middellandse zee (Historiek, 2022).

Barentsz deed dat niet door via Afrika te varen. Hij zocht een mogelijke route ten noorden van Rusland. Barentsz zocht een snellere route naar Oost-Azië. Tweemaal eerder had hij zo'n tocht ondernomen, maar beide keren mislukte deze. Bij de derde tocht ging het mis en strandde hij en zijn bemanning op het eiland Nova Zembla. Daar waren zij genooddaakt te overwinteren vanwege de dichtgevroren zee (Historiek, 2022).

Tijdens die overwintering waren de bemanningsleden op elkaar aangewezen, net zoals de eerste mennonieten in de nieuwe nederzettingen. Ook nam Barentsz een groot risico door onbekend gebied te verkennen, iets wat mennonieten ook deden tijdens hun vlucht naar veiligere gebieden (Historiek, 2022).

Barentsz nam een onbekende weg richting een onbekend land, iets wat mennonieten ook deden tijdens hun vlucht vanwege vervolging en beperkte vrijheid. Hoop en vertrouwen hebben hen gebracht tot waar ze nu zijn.

Migratie & stroom

De mennonieten werden niet officieel vervolgd, maar er werd van hen verwacht dat zij hun geloof niet in het openbaar zouden belijden. De diensten werden wel gedoogd, zolang de doopsgezinden hun geloof op gematigde wijze uitoefenden (Canon van Nederland, z.d.)

Om het mennonisme vrij en zonder beperkingen uit te oefenen, trokken veel mennonieten naar andere plekken om daar een gemeenschap op te bouwen. Daarnaast leidde hun pacifistische en geweldloze levensstijl regelmatig tot problemen met de overheid. Ook hierdoor voelden veel mennonieten zich genooddaakt te verhuizen (Amsterdam University Press, z.d.).

Migratiegeschiedenis

In 1530 gingen ze van de Republiek (Nederland) naar Vistuladelta (Polen).

In 1798 gingen ze naar het Russische Rijk.

In 1874 ging een deel uit het Russische Rijk en West-Europa naar Amerika (Verenigde Staten en Canada).

In 1880 ging een deel uit West-Europa en het Russische Rijk naar Centraal-Azië (Kazachstan)

In 1920-1925 gingen een aantal van de Sovjet-Unie naar Canada en een deel van daar naar Zuid-Amerika (o.a. Mexico en Paraguay).

In 1940 gingen een aantal van Duitsland naar Paraguay.

In 1950 gingen een aantal van de Sovjet-Unie naar Uruguay (ArcGIS StoryMaps, 2022).

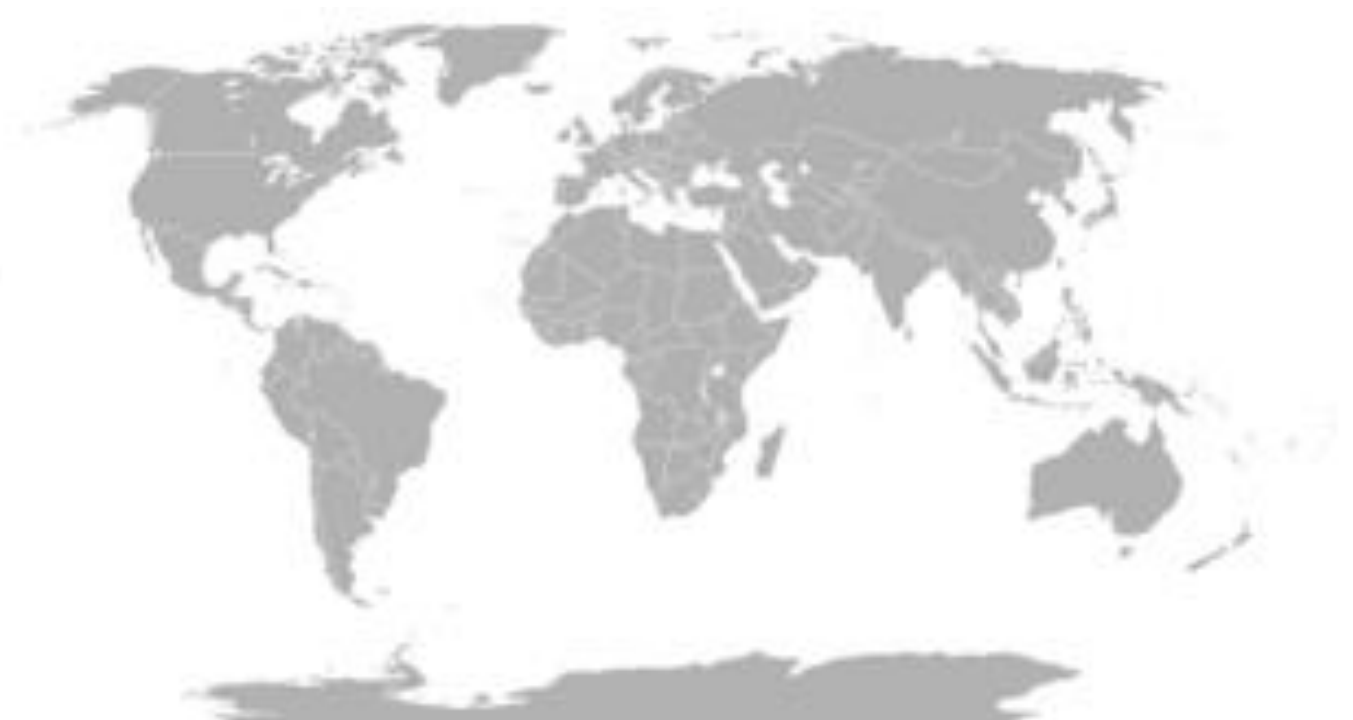
Route: loop vanaf het Havenplein naar de Willemskade

Activerende werkvorm: Hier is een wereldkaart te zien. Om de migratiestromen van de mennonieten te verduidelijken kan je hier de migratiestroom van je eigen voorouders tekenen. Geef met pijlen aan van welk land naar welk land je voorouders zijn gereisd en in welk land je nu woont of zelf bent gaan wonen.

Bronnen

- Canon van Nederland, (z.d.), *Doopsgezinden*, Geraadpleegd op 13 mei 2026, van <https://www.canonvannederland.nl/nl/overijssel/land-van-vollenhove/land-van-vollenhove/doopsgezinden>
- Amsterdam University Press, (z.d.), <https://www.auponline.com/content/journals/10.5117/DB51.STAA>,
- Historiek, (1 augustus 2022), *Willem Barentsz*, Geraadpleegd op 13 mei 2026, van <https://historiek.net/willem-barentsz-ca-1550-1597/1239/>
- ArcGIS StoryMaps. (25 juli 2022), Geraadpleegd op 13 mei 2026, <https://storymaps.arcgis.com/stories/5ef27b543c9a4ac3866cdfae5fb44f53>

Afbeeldingen

Figuur 1: https://nl.wikipedia.org/wiki/Wereld_%28aarde%29

Figuur 2: <https://mennoniteheritagevillage.com/new-beginnings-mennonites-move-to-mexico/>

edu.nl/m66eg

Figuur 3:
<https://www.schuttevaer.nl/nieuws/actueel/2025/04/19/schip-willem-barentsz-mag-niet-varen-maar-komt-toch-naar-sail-amsterdam/?gdpr=accept>

